

Proceedings of the Public Hearing conducted on 03.11.2012 at 11:00 A.M. in connection with application filed by Department of Industries & Commerce, Govt. of Punjab, for obtaining environmental clearance under EIA Notification dated 14/9/2006 for the mining site at Village Khaira Bet -I, District Ludhiana, (Area 12.98 Hectare) State Punjab.

The following were present to supervise the proceedings:-

1. Sh. Harminder Singh Sidhu
Naib Tehsildar, Ludhiana.
2. Er. Raj Kumar Goyal,
Environmental Engineer,
Punjab Pollution Control Board,
Regional Office-4, Ludhiana.

Environmental Engineer, Punjab Pollution Control Board, Regional Office-4, Ludhiana welcomed the Supervising-cum-Presiding officer, officers from Mining Department present on the dias and people from adjoining towns/villages, who came to attend the public hearing of this project of mining of minor minerals in the revenue estate of Village **Khaira Bet -I**, District Ludhiana. He informed that an application was filed by the General Manager, District Industries Centre-cum-Distt Mining officer, Ludhiana in the office of the State Level Environment Impact Assessment Authority, Punjab, at Patiala for getting Environmental Clearance under EIA notification no. 1533 (E) dated 14.9.2006 to carry out mining of minor minerals from the Sutlej river bed in the revenue estate of **Village Khaira Bet -I, District Ludhiana in an area of 12.98 hectare**. After considering the application of the department, the said Authority had issued 'Terms of Reference' to the General Manager cum Mining officer, District Industries Centre for preparation of draft EIA study report. Now, Mining Department has submitted draft EIA report to the Punjab Pollution Control Board for conducting public hearing of the project as per the procedure prescribed in the EIA Notification dated 14.09.2006. Environmental Engineer apprised the public present there about the requirement of conducting the Public Hearing before deciding the application filed by the Department for getting the said clearance for carrying out mining at the said site. He also brought into the notice of public that a copy of the draft EIA report alongwith the Executive Summary of the same submitted by the Mining Officer to the Punjab Pollution Control Board was placed in the office of Deputy Commissioner, Ludhiana, Zila Parishad, Ludhiana, General Manager District Industrial Centre, Ludhiana, Commissioner, Municipal Corporation, Ludhiana, Regional Office of MOEF at Chandigarh and at Regional Office-4, Punjab Pollution Control Board, Ludhiana for access to the public and other stakeholders. He further brought out that a notice of public hearing was published in three prominent newspapers namely, 'The English Tribune (English Daily)', Jagbani and in 'The Daily Post' on 24.10.2012 to make the public aware of the date, time & venue of the public hearing and about the places/offices, where the public could access the draft EIA report and its Executive Summary report before the said hearing. Thereafter, he requested the General Manager, District Industries Centre Ludhiana and representative of M/s Grass Roots Research & Creation India (P) Ltd, Noida who is the Environmental Consultant of Department of Industries & Commerce to elaborate about the main features of the project and the draft EIA study report.

Sh. Kuldeep Singh, Addl General Manager of M/s Grass Roots Research & Creation India (P) Ltd, Noida brought out the details of the project before the public as under:-

- 1) The development of the infrastructure is based upon the building materials such as sand and gravel etc for which controlled mining at the source is required. Govt. of Punjab has to allot / earmark the various sites from which the mining of minerals has to be undertaken. Accordingly, this site is also one of such site, from where mining is to be carried out, hence the environmental clearance is required.

He further mentioned Khasra no's. at which mining is to be done.

2) **PROJECT DESCRIPTION**

- (A) The mining site of the project is in the Hadbast (HB) of Village **Khaira Bet -I**, District Ludhiana, which is connected with National Highway -I as well as Railway Station, Ludhiana.
- (B) The total area of the proposed site is 12.98 hectare.
- (C) The land of the mining site will be with the State Government on lease. There will be approx. 3.45 Metric Ton of sand with UNFC code 111. The mining will be carried out by excavator of 1.1 cubic meter capacity. No drilling or blasting will be carried out at the site and the mining will be with simplest procedure of lifting the material and loading to the vehicles mechanically. The mining will be done with working depth of 3 m BGL. He further informed that the mining will be done only in the center half of River by leaving $\frac{1}{4}$ portions on either side.
- (D) Baseline data has been collected with respect to land, water, air, ecological and noise in the area of 10 km radius surrounding the site.
- (E) The project cost is Rs.26 Lac and it is proposed to collect approximately 1,38,000 tones of river bed annually.
- (F) The proposed mining project is categorized as category 'B' as lease is situated out side 10 km from critically polluted areas notified by the Control Pollution Control Board.

(3) Mitigation measures for different Environment parameter.

A. Air Environment:

The only air pollution source is the dust emission during transportation. The mining activity will not affect the air quality in a significant manner. In mining operation, loading, transportation and unloading operations may cause deterioration in air quality due to handling of dry materials. In the present case, only wet materials will be handled. Thus eliminating problems of fugitive dust. Also, the collection and lifting of minerals will be done manually/semi mechanically without any blasting. Therefore, the dust generated is insignificant as compared to mining process of other hard minerals like the process of drilling, blasting, mechanized loading etc. The sand spread on the road will be removed from the road with the help of pavers. There will be sprinkling of water on the roads on which sand is spread during the movement of vehicles carrying sand.

B. Water Environment:

Mining of sand from within or near a streambed has a direct impact on the stream's physical habitat characteristics. These characteristics include geometry, bed evaluation, substrate composition and stability, in stream roughness elements, depth, velocity, turbidity, sediment

transport, stream discharge and temperature. Altering these habitat characteristics can have deleterious impacts on both in stream biota and associated riparian habitat. The detrimental effects to biota resulting from bed material mining are caused by three main processes:

- Alteration of flow patterns resulting from modification of the river bed.
- An excess of suspended sediment.
- Damage to riparian vegetation and in stream habitat.

Care will be taken to ensure that ponds are not formed in the river bed.

C) Soil Environment:

- The mining will not effect in any way the quality of the soil as the level of the area lowered by the mining will be compensated by the flowing river, during rainy season.

D) Noise Environment:

As there will be no heavy earth moving machinery, there will not be any major impact on noise level due to the mining and other association activities. A detailed noise survey has been carried out. Blasting technique is not used for sand lifting, hence no possibility of land vibration. It was found that the mining activity will not have any significant impact on the noise environment of the region. The only impact will be due to transportation of materials by trucks.

As the only impact is due to transportation of sand to the construction site though village roads, emphasis will be given on the following points.

- Minimum use of Horns at the village area.
- Timely maintenance of vehicles and their silencers to minimize vibration and sound.
- Phasing out of old and worn out trucks.
- Provision of green belts along the road networks.
- Care will be taken to produce minimum sound during loading.
- Mining will not be done in night hours.
- Use of DJ's/music system will not be allowed on the transporting vehicles.

E) Social Aspects

- River channel will be controlled and protection of banks will lead to safety of adjoining agricultural land.
- Employment will be generated, hence improvement of socio-economic aspects of the area.
- 5 % of the profit of the project will be utilized for the welfare of village such as construction of common toilet, installation of solar light, improvement of village, road, school and construction of common library etc as per requirement of Village Panchayat and the funds will be distributed by the District Administration.

6) Budget for Implementation of Environmental Management Plan

Sr. No.	Items	Cost to be incurred (in Lac/annum)
1.	Air quality monitoring	2.0
2.	Water quality	1.0
3.	Ambient Noise level	0.5
4.	Soil Quality	0.5
5.	Socio Economic condition of local population, physical survey	0.5
6.	Manpower of environmental cell	0.5
7.	Inventory of Flora (tree plantation, survival etc) & Faun	0.1
	Total	5.1

Thereafter, Environmental Engineer brought into the notice of public present at the venue of hearing that as per the provisions of EIA notification dated 14.9.2006, as amended from time to time, the persons present at the venue may seek any information/suggestions or clarifications and can raise objections on the project from the project promoter. It was also brought into the notice of the persons present there that the information or clarifications sought by them and reply given by the project proponent will be recorded in the proceeding of the public hearing, which will be sent to the MoEF (G.O.I.) for further consideration. Accordingly, he requested the persons present in the public hearing to seek information's/clarification on the project one by one.

Thereupon, the detail of the information/ clarifications/suggestions raised by the persons present at the venue of public hearing and the reply given by the consultant of the industry / project proponent is as under:

Sr. No.	Name of the person	Detail of query/ statement/ information/clarification sought by the person present at the venue of hearing.	Reply of the query/ statement/ information/clarification given by the project proponent
1)	Sh. Rajinder Singh, Village Khaira Bet, Ludhiana	We requested that our area is low lying from Sutlej bridge, water generally accumulate there. Crops will be ploughed again. Crores of rupees has been invested. We are against the mining. Due to mining, this area will become very low.	No reply is submitted.
2)	Sh. Charanjeet Singh, village Khaira Bet. Ludhiana	The banks of river are made by taking earth from outside. There will be our loss. They do mining in the night. If we got the sand lifted from our bank, we will fall.	When the water flows, it flows in the centre the river. We will not disturb the bank, but made it strengthen. When the water flows, it takes sand along with it. Sand will be lifted from center of the river, which is not a lower place.
3)	Sh. Kartar Singh, Village Khaira Bet, Ludhiana	I want to say that we make the bank higher by taking earth from outside. The water may come from Phillaur to our village. We will not allow to lift the sand. There water level is at one feet.	The bank has already been made high. It was needed, & hence done. We will not disturb the bank. We will save the bank. If we lift the sand, people will be more safe. The flow of water will

			not be towards bank. Half part will go into water. Whole water will go in that part of the river. The river will be dug up to 3m. Sand will be lifted up to one feet.
4)	Sh. Bgga Singh, Village Khaira Bet, Distt. Ludhiana	We give hundred rupees to the Panchayat last year. Sand shall be lifted.	No reply is submitted.
5)	Sh. Satinder Pal Singh, Namberdaar, village Khaira Bet, Distt. Ludhiana	If sand lifted, the river will be lowered. The edges of the surrounding will be eroded. The sand shall not be lifted.	If the sand is dry, it will be in the form of cone and same is called angle of repose. Then he showed the drawing of mining. Sand will be lifted from centre. Mining will be done towards lower area. Everything will be done carefully.

Then the Presiding officer requested the public, present in public hearing that if anyone want to ask any more question about the proposed project, but no one came forward. After that, people were asked to raise their hands who are in the favour of this project and 24-25 people present in the public hearing raised their hands in favour of the project. Then he asked the people to raise their hands who are not in favour of the project, 17 persons present in the public hearing raised the hands. The public hearing was attended by 56 of people. The still photography and videography of the public hearing was also done and copies of the same are enclosed herewith.

It is proposed that independent analysis of technical reports submitted by M/s Grass Roots Research & Creation India (P) Ltd should be conducted. The veracity of the reports need to be examined as they appear very theoretical and almost alike in various projects.

The public hearing ended with vote of thanks to the Supervisor -Cum-Presiding Officer and the public present there.

Sd/-
(Er. Raj Kumar Goyal)
Environmental Engineer,
Punjab Pollution Control Board,
Regional Office-4, Ludhiana.

Sd/-
(Sh. Harminder Singh Sidhu)
Naib Tehsildar,
Ludhiana.

ਲੋਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ-1 ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਮਾਲੀਆ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ 12.98 ਹੈਕਟੇਅਰ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਮਿਤੀ 14.9.2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਈ.ਆਈ. ਏ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਕਮਰਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 03-12-2012 ਦਿਨ ਨੂੰ 11:00 ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੋਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।

ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ :-

- 1) ਸ੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ,
ਲੁਧਿਆਣਾ।
- 2) ਇੰਜ: ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ,
ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਜੀਨੀਅਰ,
ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ,
ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ-4, ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ, ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ -4, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਅਫਸਰਾਂ, ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਜੋ ਡਾਇਸ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ/ਕਸਬਿਆਂ ਤੇ ਆਏ ਲੋਕ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ **ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ -1, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ** ਦੀ ਮਾਲੀਆ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਲੋਕ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸਬੰਧੀ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਜਿਲਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਦਰ ਕਮ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਟ ਲੈਵਲ ਇੰਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਇਮਪੈਕਟ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਬੈਂਡ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਦੀ ਖੁਦਾਈ **ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ -1, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ** ਦੀ ਮਾਲੀਆ ਜਾਇਦਾਦ ਸਬੰਧੀ 12.98 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਈ.ਆਈ.ਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1533(E) ਮਿਤੀ 14-09-2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਅਰਜੀ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਜਿਲਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਦਰ ਕਮ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਈ.ਆਈ.ਏ ਸਟੱਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰਮ ਆਫ ਰੈਫਰੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਈ.ਆਈ.ਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 14-09-2006 ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸੀਜਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਈ.ਆਈ.ਏ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਮਾ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਕਮੇ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਇਸ ਜਗਾ ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਬਾਬਤ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਅਰਜੀ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸਬੰਧੀ ਡਰਾਫਟ ਈ.ਆਈ.ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਾਰਅੰਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਜਿਲਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਉਨਿਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ-4, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ “ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ, ਜੱਗ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਦਾ ਡੇਲੀ ਪੋਸਟ “ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਤਿਹਾਰ

ਮਿਤੀ 24/11/2012 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਈ.ਆਈ.ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਾ ਇਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅਤੇ ਮੈਸ: ਗਰਾਸ ਰੂਟ ਰੀਸਰਚ ਕਰੀਏਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾ. ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, ਨੌਇਡਾ ਜੋ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਕਮਰਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਈ ਆਈ ਏ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤੇ ਅਧਿਅਨ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਵਪੀਕ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਮੈਸ ਗਰਾਸ ਰੂਟ ਰੀਸਰਚ ਕਰੀਏਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾ. ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, ਨੌਇਡਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ:-

- 1) ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਇਮਾਰਤੀ ਸਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੇਤਾ ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਆਦਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਜਮੀਨੀ ਖੁਦਾਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਵਾਸਤੇ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਸਾਈਟ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਥੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਸਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਥੇ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

2) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

- ਓ) ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ -1 ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਹੱਦਬਸਤ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ-1 ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ।
 - ਅ) ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਕੁੱਲ ਏਰੀਆ 12.98 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ।
 - ਏ) ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਟੇ ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਭਗ 3.45 ਮੈਟਰੀਕ ਟਨ ਰੇਤ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਯੂ.ਐ.ਐਫ.ਸੀ. ਕੋਡ 111 ਤਹਿਤ ਹੈ। ਖੁਦਾਈ 1.1 ਘਣਮੀਟਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾਈ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਰਿੰਗਿੰਗ ਜਾਂ ਬਲਾਸਟਿੰਗ (ਧਮਾਕਾ) ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਖੁਦਾਈ ਬੇਹੱਦ ਸਾਧਾਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਲੱਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ 3 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ
 - ਸ) ਬੇਸਲਾਈਨ ਡਾਟਾ ਜਮੀਨ, ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।
 - ਹ) ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕੀਮਤ 26 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਲਾਨਾ 1,38,000 ਟਨ ਰੇਤ ਕੱਢੀ ਜਾਵੇਗੀ।
 - ਕ) ਇਹ ਖੱਡ ਕੈਟਾਗਰੀ ਏ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਐਨਵਾਯਰਨਮੈਂਟ ਖੁੱਲ MoEF ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਣੀ ਹੈ।
- 5) ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ:-
- ੳ) **ਹਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵ:-** ਧੂੜ ਦੇ ਕਣ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉਡਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਓਵਰਲੋਡਿੰਗ ਵਰਜਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੁੱਕੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਲੱਦਣ, ਲਿਜਾਉਣ, ਜਾਂ ਲਾਹੁਣ ਲੱਗਿਆ ਭਾਵੇਂ ਹਵਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਗਿੱਲੀ ਰੇਤ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੂੜ ਘੱਟ ਦੇ ਉਡਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੀ ਚੁੱਕਿਆ, ਇੱਕੱਠਾ ਕੀਤਾ

ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਸਰੇ ਠੋਸ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਮਾਕਾ, ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਲੋਡਿੰਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਧੂੜ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਨਾ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਸੜਕ ਉਪਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਡਿੱਗੀ ਰੇਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਰਾਹੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੜਕਾਵ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰੇਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਉਡ ਸਕੇ।

- ਅ) **ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵ:-** ਪਾਣੀ ਦੀ ਧਾਰ ਦੇ ਤਲ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨੇੜਿਉਂ ਰੇਤ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਧਾਰ ਵਿਚਲੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂ ਮਿਣਤੀ, ਭੱਲ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਜਮਾਂਵੜਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ, ਡੂੰਘਾਈ, ਧਾਰ ਦਾ ਵਹਾਅ, ਤਾਪਮਾਨ, ਰਫਤਾਰ, ਤਲਛੱਟ ਯਾਤਾਯਾਤ ਅਤੇ ਮੈਲਾਪਣ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਿਵਾਸੀ ਖਾਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਧਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਉਤੇ ਅਤੇ ਦਰਿਆਈ ਕੰਢੇ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਉਤੇ ਘਾਤਕ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਿਆ ਦੇ ਤਲ ਤੇ ਤਲਾਬ ਨਾ ਬਣੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੱਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜੀਵਾਂ ਉਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

- 1) ਦਰਿਆਈ ਤਲ ਦੇ ਬਦਲਣ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆ ਦੇ ਵਹਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ।
- 2) ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਥੱਲੇ ਬੈਠੇ ਤਲਛੱਟ।
- 3) ਦਰਿਆਈ ਕੰਢੇ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰ ਸਥਾਨ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ।

- ੲ) **ਜ਼ਮੀਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ:-** ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ । ਖੁਦਾਈ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਾਹ ਨੀਵੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਰਸਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਸਮਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- ਸ) **ਅਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ:-** ਖੁਦਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਥੋੜੀ ਬਹੁਤ ਅਵਾਜ਼ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਹਾਰਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਜਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਝ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਧਵੰਨੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਖ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕੋ ਇੱਕ ਅਸਰ ਮਾਲ ਵਾਹਕ ਟਰੱਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

- 1) ਪੇਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਭੋਪੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ।
- 2) ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਕੰਪਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ।
- 3) ਸਾਈਲੈਂਸਰਾਂ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਉਤੇ ਧਿਆਨ।
- 4) ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਟੁੱਟੇ ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਣਾ।
- 5) ਗਰੀਨ ਬੈਲਅ ਲਈ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਗ੍ਹਾਂ।
- 6) ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੱਡੀ ਭਰਨ ਸਮੇਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ।
- 7) ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੱਧਰ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਗੱਡੀਆਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਵਿਗੈਰ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਲੰਘਣ।
- 8) ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

9) ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਉਪਰ ਡੀ.ਜੇ. ਸਿਸਟਮ ਜਾਂ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹ) ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ:-

- ਨਦੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਕੰਟਰੋਲਡ ਰਹੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਨਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਗੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨੇੜੇ ਲਗਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।
- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਥਾਨਿਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰੇਗੀ।
- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਦਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਪਖਾਨੇ ਬਣਾਉਣੇ, ਸੋਲਰ ਲਾਈਟਾਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਲਾਈਬਰੇਰੀ ਬਣਾਉਣੀ।

6) ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਜਟ

ਲੜੀ ਨੰਬਰ	ਵੇਰਵਾ	ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ (ਰੁਪਏ ਲੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ)
1)	ਹਵਾ ਗੁਣਵਤਾ ਨਿਰੀਖਣ	2.0
2)	ਪਾਣੀ ਗੁਣਵਤਾ ਨਿਰੀਖਣ	2.0
3)	ਸੌਰ ਪ੍ਰਦੂਸਣ ਕੰਟਰੋਲ ਵਸੀਲੇ	0.5
4)	ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਣਵਤਾ	0.5
5)	ਸਥਾਨਿਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸਬੰਧੀ ਸਰਵੇ	0.5
6)	ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੈਲ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲੇ	0.5
7)	ਬਨਸਪਤੀ ਦਾ (ਲਗਾਣਾ ਅਤੇ ਜਿੰਦਾ ਰੱਖਣਾ) ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ	0.1
	ਕੁੱਲ	5.1

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਸਰਵਜਨਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਈ.ਆਈ.ਏ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 14-09-2006 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਕਾਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੁਝਾਵ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ / ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਮੰਗੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੰਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ/ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਇਸ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲੰਕਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਲੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ/ਸੰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਵਜਨ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ/ਇਤਰਾਜ਼/ਸੁਝਾਵ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰ/ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਲੜੀ ਨੰਬਰ	ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ/ਵਿਚਾਰ/ਬਿਆਨ	ਕੰਪਨੀ/ਪੈਨਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਤਰ/ ਸਪਸਟੀਕਰਨ
1)	ਸ੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ।	ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਪੁਲ ਤੋਂ ਇਲਾਕਾ ਨੀਵਾ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਜਮਾ ਹੋ ਜਾਵੇ	ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ।

		ਹੈ। ਫਸਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਜਾਗੇ। ਕਰੋੜਾ ਰੁਪਈਆ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਰੇਤਾ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਇਹ ਜਗਾ ਬਹੁਤ ਨੀਵੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।	
2)	ਸ੍ਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ	ਦਰਿਆ ਦੇ ਬੰਨ ਬਾਹਰੋਂ ਮਿੱਟੀ ਲਿਆ ਕੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਬੰਨ ਤੋਂ ਰੇਤਾ ਚੁਕਾਵਾਗੇ ਤਾਂ ਡਿੱਗਾਗੇ।	ਇੱਥੇ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬੰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੇੜਣਾ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਰਿਆ ਵੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੇਤ ਨਾਲ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਰਿਆ ਦੇ ਗੱਬਿਓ ਰੇਤਾ ਚੁੱਕਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਨੀਵੀਂ ਜਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3)	ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ, ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ	ਮੈਂ ਇਹ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰੋਂ ਮਿੱਟੀ ਲਿਆ ਕੇ ਬੰਨ ਉੱਚਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਲੋਰ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਪਾਣੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰੇਤਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣ ਦੇਣਾ। ਉੱਥੇ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਤੇ ਹੈ	ਬੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉੱਚੇ ਬੰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੇੜਣ ਦੇਣਾ। ਅਸੀਂ ਬੰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਰੇਤਾ ਕੱਢਾਗੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣਗੇ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਬੰਨ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੂਰੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਉਹਦੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਿਆ 3 ਮੀਟਰ ਪੁਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੇਤ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਹੀ ਚੁਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
4)	ਸ੍ਰੀ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਖਹਿਰਾ ਬੇਟ, ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ	ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ 100 ਰੁ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਰੇਤਾ ਪੁੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।	ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ।
5)	ਸ੍ਰੀ ਸਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਲੰਬੜਦਾਰ, ਖੈਰਾ ਬੇਟ,	ਰੇਤਾ ਪੁਟਾਗੇ ਤੇ ਦਰਿਆ ਨੀਵਾਂ ਹੋਵਾਗਾ। ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕੰਢੇ ਖੁਰਣਗੇ। ਰੇਤਾ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ	ਜੇਕਰ ਰੇਤਾ ਸੁੱਕਾ ਹੈ ਕੋਠ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਐਗਲ ਆਫ ਰਿਪੋਜ਼ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਾਲੀ ਡਰਾਇੰਗ ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਰੇਤਾ ਗੱਬਿਓ ਪੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੀਵਾਣ ਵੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ, ਪਰਤੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਨੂੰ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ 24-25 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਲਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਨੂੰ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ 17 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ। ਸਰਵਜਨਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ 56 ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਟਿਲ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਗਰਾਫੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਨ।

ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਮੈਸ ਗਰਾਸ ਰੂਟ ਰੀਸਰਚ ਕਰੀਏਸਨ ਪ੍ਰਾ. ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੈਕਨੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਥਰੇਟੀਕਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

ਸੁਣਵਾਈ ਸੁਪਰਵਾਈਜਰ ਕਮ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਈ ।

ਸਹੀ/-

(ਇੰਜ: ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ)

ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਜੀਨੀਅਰ,

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ,

ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ-4, ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਸਹੀ/-

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧ

ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।